

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI LİKİDİTE DESTEĞİ KREDİSİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmelik, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının; bankacılık sisteminde belirsizlik ve güvensizlik oluşması ve fon çekilişlerinin hızlanması halinde, haklarında belirsizlik ve güvensizlik oluşan, ancak ödeme kabiliyeti olan bankalara, sistemik risk yaratmalarının önlenmesi ve finansal sistemdeki belirsizliğin ve güvensizliğin giderilerek, finansal istikrarın korunması amacıyla sağlanacak likidite desteği kredileri ile ilgili uygulama esaslarını düzenler.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 ıncı maddesinin (I) numaralı fıkrasının (c) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa tabi olan mevduat bankaları ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarını,

b) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

c) Banka Meclisi: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Banka Meclisini,

d) İdare Merkezi: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanlığını ve birimlerini,

e) Bankacılık Kanunu: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kredi Kullanılmasına İlişkin Esaslar ve Amaca Uygunluğun Denetimi

Başvuru ve değerlendirme

MADDE 4- (1) Likidite desteği kredisi talebi olan bankalar, varlıkları ve yükümlülükleri ile bunların vade yapıları, fon çekilişlerinin ne zaman başladığı, ne miktarda olduğu ve bu çekilişlerin mali bünyeleri üzerindeki etkileri ile talep edilen kredi tutarına ilişkin bilgileri içeren yazılı başvurularını İdare Merkezine yaparlar. Merkez Bankası, bu bilgiler dışında gerekli gördüğü diğer bilgileri ve belgeleri kredi talebinde bulunan bankadan isteyebilir.

(2) Merkez Bankası, kredi talebinde bulunan bankanın mali bünyesiyle ilgili olarak, Merkez Bankası nezdinde bulunan bilgiler dışında mevcut bilgi olup olmadığını Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna sorabilir.

(3) Kredi talebinde bulunan bankaya kredi kullanılarak kullanılmayacağına, bankanın varlıklarının yükümlülüklerini karşılayıp karşılamadığı da dikkate alınarak, Banka Meclisince karar verilir.

Kredi türü

MADDE 5- (1) Kredi avans şeklinde kullanılır.

Kredi tutarı ve süresi

MADDE 6- (1) Kredi talebinde bulunan bankaya tanınacak kredi limiti Banka Meclisince belirlenir. Ancak, tahsis edilecek kredi limiti, bankanın aylık dönemler itibarıyla Merkez Bankasına bildirdiği en son bilanço verilerinde yer alan öz kaynaklarının iki katını aşamaz.

(2) Kredi en çok bir yıl süreyle ve birer aylık vadelerle kullanılır.

(3) Kredi, tahsis olunan limit ve belirlenen vadeler içinde kalmak kaydıyla bankanın likidite ihtiyacı ile uyumlu biçimde, İdare Merkezince kısmen veya tamamen kullanılabilir. Kullanılan kredi tutarı bankanın toplam fon çekilişlerini aşamaz.

Taahhütname alınması

MADDE 7- (1) Bu Yönetmelik esasları dahilinde sağlanacak likidite desteği kredileri için bankalardan “Reeskont ve Avans Taahhütnamesi” alınır.

Kredi faiz oranı

MADDE 8- (1) Krediyeye, Merkez Bankasının Bankalararası Para Piyasası gün içi işlemleri için belirlediği gecelik borç verme faiz oranı uygulanır. İlgili faiz oranındaki değişiklik, söz konusu faizin Bankalararası Para Piyasasında uygulanmaya başlandığı tarih itibarıyla kredi faizine yansıtılır.

Yenileme esasları

MADDE 9- (1) Krediyeye kullanan banka, kredinin vade tarihinden en az iki iş günü önce Merkez Bankasından kredinin bir ay süreyle yenilenmesini talep edebilir. Kredinin yenilenip yenilenmeyeceğine, belirlenen limit içinde kalmak kaydıyla kredi tutarındaki değişikliğe İdare Merkezi karar verir. Borçlanan bankanın başvurusu ve başvurusunun İdare Merkezince kabul edilmesi halinde, işlemiş faiz tutarları, komisyon ve vergiler tahsil edilerek, kredinin vadesi bir ay uzatılır. İdare Merkezi gelişmeler hakkında Banka Meclisini bilgilendirir.

Amaca uygunluğun denetimi

MADDE 10- (1) Merkez Bankası, likidite desteği kredisinin amacına uygun kullanılıp kullanılmadığı hususunda yerinde denetimde bulunabilir. Kredinin amacına uygun olarak kullanılmadığının tespit edilmesi durumunda, vadenin dolması beklenmeden bankadan krediyeye derhal geri ödemesi istenir. Geri ödemenin gerçekleşmemesi durumunda banka temerrüde düşmüş sayılır ve temerrüt kuralları çerçevesinde işlem yapılır. Ayrıca, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna bilgi verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teminatlara İlişkin Esaslar

Teminat çeşitleri

MADDE 11- (1) Bankalar, aşağıda yazılı teminat çeşitlerinden en az birini kendi seçimleri doğrultusunda tesis ederler. Bankaların tesis etmesi gereken asgari teminat tutarı, borç bakiyesi, krediyeye tahakkuk ettirilecek faiz, komisyon, vergi ve masrafları da kapsayacak şekilde aşağıda belirtilen fazla bulundurma oranları esas alınarak belirlenir.

Teminatın Çeşidi**Fazla Bulundurma Oranı**

a) Döviz deposu	% 8,5
b) Efektif deposu	% 12
c) Yüksek kredi değerliliğine sahip yabancı devlet ve hazinelerince ihraç edilmiş bono ve tahviller	% 17
d) Merkez Bankasınca ihraç edilmiş likidite senetleri	% 15
e) Devlet İç Borçlanma Senetleri ile Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama Şirketi (HMVKŞ) tarafından yurt içinde ihraç edilen kira sertifikaları ¹ :	
- Vadesine 1 yıldan az kalan	% 15
- Vadesine 1 yıldan çok kalan	% 30
f) Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilmiş Eurobond'lar, Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama Şirketi (HMVKŞ) tarafından yurt dışında ihraç edilen kira sertifikaları, ¹ Uluslararası İslami Likidite Yönetimi Şirketi (IILM) tarafından ihraç edilen kıymetler, IILM tarafından kurulmuş özel amaçlı kuruluşlar tarafından ihraç edilen kıymetler ²	% 30

Teminatların nitelikleri, tesisi ve değerlemesi

MADDE 12- (1) Krediler için alınacak teminatların vadesi, döviz veya efektif cinsi, kredi değerliliği gibi nitelikleri ile tesisine ve değerlemesine ilişkin esaslar İdare Merkezince belirlenir.

Teminatlarda değer kaybı veya ödeme yasağı konulması

MADDE 13- (1) Teminat olarak alınan kıymetlerin günlük piyasa değerlerinde düşüş olduğu veya teminata alınma tarihinden sonra kıymetlere kısmen veya tamamen ödeme yasağı konulduğu takdirde, fark kadar ek teminat getirilmesi veya farkın ödenmesi istenir. Ek teminatın çeşidine, niteliğine, tesisine ve değerlemesine ilişkin hususlarda Yönetmeliğin 11 inci ve 12 nci maddeleri uygulanır. Bu yükümlülüğü kendisine bildirilen süre içerisinde yerine getirmeyen banka temerrüde düşmüş sayılır.

¹ 08.11.2012 tarih, 9734/19333 sayılı Banka Meclisi Kararı ile değiştirilmiştir.

² 04.09.2014 tarih, 10039/19638 sayılı Banka Meclisi Kararı ile değiştirilmiştir.

Avans hesaplarının en yüksek tutarı

MADDE 14- (1) Açılacak hesabın borç bakiyesi, faizi, avans komisyonu ile Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi toplamı hiç bir suretle bu avans hesabı için alınan teminat tutarını aşamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kredi İlişkisinin Sona Erdirilmesi ve Temerrüt Esasları

Kredi İlişkisinin Sona Erdirilmesi

MADDE 15- (1) Kredi, yenilenmemesi halinde, en geç vade sonunda Elektronik Fon ve Menkul Kıymet Transfer Sisteminin kapanış saatine kadar tahsil edilerek sonlandırılır.

Temerrüt

MADDE 16- (1) Bankalar, bu Yönetmelik kapsamında kullandıkları krediye ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde temerrüde düşerler. Temerrüt halinde, Yönetmelik, İdare Merkezince düzenlenen talimatlar ve bankaların imzaladıkları Taahhütname çerçevesinde işlem yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Uygulamalara ilişkin düzenlemeler

MADDE 17- (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki uygulamalara ilişkin alt düzenlemeler İdare Merkezince yapılır.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 18- (1) Banka Meclisinin 27/12/1999 tarihli ve 7879/17478 sayılı Kararı ile 27/12/1999 tarihinde yürürlüğe giren, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 ıncı maddesinin (I) numaralı fıkrasının (c) bendi kapsamında Bankalara Kullandırılacak Kredi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 19- (1) Bu Yönetmelik 29 Ocak 2009 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.